

Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 20 лютого 2014 року № 8 (535)

УКРАЇНА В ОГНІ

ОФІЦІЙНО

КОНГРЕС УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ ОГОЛОШУЄ МОБІЛІЗАЦІЮ

18 лютого 2014 влада продемонструвала своє справжнє – злочинне обличчя. Підступно затягуючи переговори з опозицією, вона насправді готувалася до силового «примушування до миру». Під час мирного наступу активістів Майдану, за наказом керівництва держави, «Беркут», внутрішні війська, а також незаконні воєнізовані формування на кштал «Оплоту» та «тітушок» залили кров'ю українську столицю.

Влада продемонструвала, що діє як фашистський режим, котрий сповідує всевладдя державної машини. Однак, Україна у своїй історії ніколи не мала диктатора і ніколи не буде мати, бо Україна це інша держава, а ми – українці є інший народ!

Ми стоїмо як ніколи близько до перемоги ідеалів свободи, честі та справедливості, і цьому не завадить жодна сила чи зброя.

Конгрес Українських Націоналістів оголошує мобілізацію усього свого членства і прихильників партії стати на захист найдорожчого – України від тих, хто її зрадив.

Слава Україні! Героям слава!

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу
Українських Націоналістів,
Член Ради ГО
«Всеукраїнське об'єднання „Майдан"»

Олександр Довженко творив свій знаменитий кіносценарій «Україна в огні» зболеною душею сина нації, яка опинилася за крок до загибелі від нацистського потопу. Кожен його рядок живила безмежна любов до народу, який умертвляли, розпинали, спалювали орди чужинців так жорстоко, що на якусь мить, зізнається митець, йому здалося, наче України нема, вона загинула. Та лише на коротку мить… Мабуть, такі ж почуття переживали мільйони українців, які у різних кінцях планети в прямому ефірі спостерігали за тим, як палає у вогні рідний Київ, як розстрілюють українців, як добивають поранених… Ні, не орди завойовників-заброд, не загарбники-іноземці, а ті, кого влада найняла захищати себе від народного гніву. Як їх назвати? Манкуртами, убивцями, яничарами? Найманцями, душі яких скалічено зомбуваннями ненависті до України та українців? 18 лютого. День національної трагедії та ганьби. Українці стріляли в українців…

Ще вранці мирний наступ протестувальників, які прагнули спонукати парламентаріїв до демократичних реформ, наштовхнувся на звиродніалу лють вимуштруваних на убивць бойовиків. Інстинкт людиноненависництва, як ми знаємо, їм прищеплювали і шліфували позичені в Путіна профі із російських спецслужб, найняті спеціально для зомбування «Беркута» і Внутрішніх військ. Так їх перетворили із захисників народу в його ворогів. А справжній злочинець – той, хто замовляв цей потворний вишкіл. Ворожій діяльності російських спецслужб і їхньої агентури в Україні можна було б покласти край рішуче та одномоментно. Проте на розслідування ефесбешних злочинів накладено вето СБУ. А чого ви хотіли від виплеканого в надрах спецслужб РФ чинного голови СБУ з двоголовим орлом на лацкані піджака, що, схоже, має символізувати кому насправді служить «значконосець»?

Про його ж соратника по «зачистках» столиці, керманича МВС, у якого руки по лікті в крові, згадувати непристойно. Після катувань і убивств протестуючих українців, після погромів і підпалів, скоєних їхніми підлеглими, ці двоє раптом вигулькнули із ультимативною заявою, наскрізь підлою та брехливою, ще й з погрозами. «Екстремісти з опозиції перейшли межу, – каже дует, – вони вбивають на вулицях столиці ні в чому не винних людей, знущаються над жінками, палять і підривають будинки й автомобілі». Тож «дует» дав нам з вами дві години, щоб ми розійшлися і затихли в побожному страху та очікуванні чи то кари від них чи милості.

Маємо той випадок, про який Тарас Шевченко писав: «Доборолась Україна до самого краю. Гірше ката свої діти її розпинають…» Щоправда, дітьми України жодного з них не назвеш. Немає в їхніх убогих душах нічого, що пов'язувало б їх з українством, – ні одного, ні другого, ні третього – очільника МО, який, забувши, що українська армія ніколи не здійснювала каральних функцій щодо власного народу, безсоромно похвалився, як направив до Києва десантні війська. Для «усмірєнія» непокірних?

Син не підніме руку на матір. А випадковий гість-заброда запросто може її вбити. Чи розчленувати, як у нашому випадку, втілюючи звиродніла план реаніматора імперії зла. А якщо їх – волею Головнокомандувача – ще й призначено на очолювання силових структур, то це – зрада Батьківщини. Бо саме з їхньої вини сьогодні Україна – в огні.

18 лютого в Києві, серед тих, хто має реальну владу, не знайшлося людей, які б сповідували українську мудрість про те, що «кров людська – не водиця, проливати не годиться». Того дня першопричиною кровопролиття стали народні депутати від більшості, які, виконуючи волю В.Януковича, не захотіли розглядати питання про повернення до Конституції 2004 року. Їх можна по-людськи зрозуміти, але – не простити. Не пристань вони до президентського розпорядження, хто зна де б їм довелося самих себе збирати. Спікер В.Рибак не хотів реєструвати жоден із трьох законопроектів, які вносилися на розгляд Верховної Ради стосовно «конституційної реформи». Врешті він перейнявся відстоюванням інтересів В.Януковича так, що заледве не опинився у шпиталі. А нардепи-«більшовики», перепуджені залякуваннями, підленько втікали із зали.

Закінчення на 2-й стор.

ДУМКИ З ПРИВОДУ

«РОЗМОВА» (української влади з Європою)

Засновник української політичної сатири Володимир Самійленко (3.02.1864–12.08.1925) про стосунки нинішньої української влади з Європою.

Присвячується польоту реєстрової опозиції до Німеччини.

Українська влада – Європі:

«То все дрібниці. Грунт усього – гроші, і от ви скажіть нам, добродійко, скільки мільярдів можете нам ще позичити? За кожний мільярд ми беремося заспокоїти десять мільйонів своїх громадян. Якщо ви дасте нам досить грошей, то матимете нас зовсім спокійними сусідами».

Європа:

«Це діло ви кажете, що здіймаєте мову про гроші. Гроші я сама люблю. Спокійних сусідів я теж люблю, але гроші, здається, більше. Тому мені треба обміркувати, чи не вийде так, що я віддам гроші і все ж матиму неспокійних сусідів».

І Європа міркує, і певно, на цей раз довгенько міркуватиме.

Вона має перед собою, в тих подіях, що творяться в Україні, дуже цікаву для себе комедію, в якій одні дійові особи кричать: «В одставку! В одставку!», а другі їм відповідають: «У кутузку! В кутузку!»

З ходи п'єси Європа ще не може зрозуміти, чим вона має скінчитися, чи одставкою, чи кутузкою.

І вона дожидає дальших пригод.»

Фейлетон «Розмова» Володимира Самійленка надрукований за підписом В.Сівенький у київській газеті «Громадська думка» 1906 року. №38, 19 лютого.

Надіслала Ольга РІЗНИЧЕНКО

ПОКЛИК СУМЛІННЯ

Долинь, думко, до того, хто зветься гарантом!

Це так жахливо!.. Ллється кров, українська кров, ллється в самому серці України…

А це ж так просто зупинити! Досить лише одній людині не виголошувати лицемірних вболівань за людські жертви, а пожертвувати своїм владним кріслом.

Ризикнути не життям задля друзів своїх, а посадою – задля всіх, по обидва боки воюючих!

І не треба таких довгих, зворушливих, як йому здається, звернень до народу. Вистарчить сказати коротко: задля загального блага подаю у відставку й оголошую нові дострокові вибори президента й парламенту.

І зупиниться битва, обидві сторони розійдуться, щоб готуватися до виборів.

Та й він, якщо такий білий і пухнастий, нехай балотується. А ті, що так горою стоять за нього, нехай знову його оберуть. Але – по-чесному!

Хто б зміг донести цю думку до прихильників Януковича? А вони, такі віддані, нехай порадять своєму кумиру так зробити. Тоді і їм не прийдеться терпіти від гніву людського…

Лідія КУПЧИК
19 лютого 2014 р.

НАЦІОНАЛЬНА ТРАГЕДІЯ

УКРАЇНА В ОГНІ

Протестувальники прямували до Верховної Ради, сповнені оптимізму та рішучості здолати «заградотряди» з тітушок, «Оплота» Гепи, спецназу і міліції. Їм вдалося прорвати міліцейський кордон на перетині Кріпосного провулку та вулиці Грушевського. Та вже на Липській «беркутівці» та бійці Внутрішніх військ пустили газ, почали стріляти по людях, закидали їх світлошумовими гранатами. Появилися перші поранені. Євромайданівці ввійшли в приміщення Будинку офіцерів і обладнали там медичну частину. Згодом надійшла звістка про смерть трьох людей, про багатьох важкопоранених, про декількох при смерті, до яких силовики не пропускали карети швидкої допомоги. Шпиталь облаштовано на території Михайлівського собору.

Під час сутичок протестувальників пропрезидентська сторона застосовувала зброю. Тітушки стріляли в людей із пістолетів. Бандити із «Оплота» закидали групу жінок петардами, які були начинені цвяхами. «Беркутівці», як зафіксували телекамери, молотками добивали важкопоранених. Коли активісти Самооборони Майдану затримали споряджений харківським мером «Оплот», в його автомобілях виявили багато зброї. Садистською жорстокістю відзначилися тітушки, які діяли як обслуга силовиків. Вони катували поранених, знущалися над полоненими, намагаючись, очевидно, у своїй дикості переплюнути «Беркут». Поранені євромайданівці відмовлялися їхати в державні лікарні, оскільки там на них чатували міліціонери або їхні найманці й тягнули в автозаки. Біля готелю «Київ» народним депутатам на чолі з Віталієм Кличком вдалося визволити із автозаків поранених активістів, яких позвірячому ще й побили солдати Внутрішніх військ.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Сьогодні ми ще не знаємо достеменно мартиролог наших втрат. Але, поза сумнівом, він вражаюче трагічний. Схоже, до розправи над євромайданівцями, як і над українцями в цілому, влада старанно готувалася – за московським сценарієм. Переговори з опозицією, закон про амністію та інші заходи інспірованої готовності до примирення потрібні були владі лише для того, щоб виграти час. Не секрет, що після начебто закриття справ проти ні в чому не винних людей, на Банковій і не думали припиняти переслідування. За деякими версіями, розправа над «мічеными» активістами шляхом їх «зачисток» доручалася Управлінню громадської безпеки СБУ, яке колись вважалося цілком пристойною структурою – навіть серед нелюбих українському серцю спецслужб. Тепер же їх перетворено чи то на спецкарателів, чи на ліквідаторів людського ресурсу.

Головне – Москва хотіла ще дужче пов'язати Януковича кров'ю, після чого його ігноруватиме весь демократичний світ і він приповзе до Путіна. «Яструби» з АП (називають А.Клюєва, А.Портнова, О.Лукаш) мобілізували силовиків на жорстоку «зачистку» Києва. Що й сталося. Силовики буквально розстрілювали беззбройних протестувальників, а їхні міністри згодом розповідали, що то активісти самі себе спалили й постріляли. Апогеєм бузувірства і підлості влади стала розправа над людьми, в тому числі пораненими, які перебували в Будинку профспілок. «Беркут» захидав їх гранатами, відрізав шлях до виходу і врешті підпалив будинок. Ті, що врятувалися, свідчать про жахіття жорстокості нападників. Але найстрашніше: у вогні загинули десятки патріотів. Сергій Соболєв каже, що їх число сягає 50. Провладні нелюди брешуть світові, що активісти самі підпалили Будинок профспілок, де й згоріли.

Доктор медицини Ольга Богомолець, подвижниця і патріотка, каже, що в шпиталях перебувають понад тисяча важкопоранених. Чи вдасться їх врятувати не так від ран, як від найнятих владою убивць? Називають число загиблих – понад 30.

Президент Янукович вимагає від Євро майдану повної та беззастережної капітуляції. Заручник власних амбіцій, обдурений Москвою, він і не припускає, що капітуляції не буде!!!

Ольга ДМИТРЕНКО

ПОЗИЦІЯ

ДО ПОЛІТИКІВ, ЗДАТНИХ НА ВЧИНОК

Міністр закордонних справ України (2007–2009 рр.) Володимир Огризко звернувся до тих політиків країн ЄС та США, які здатні приймати рішення

«Майже три місяці український народ захищає своє право на волю, демократію та власну гідність, – пише пан Огризко. – Сьогодні у цій боротьбі знову пролилася кров. Владний режим посилює репресії. Градус напруги зашкалює. Можливий новий, ще більш потужний вибух народного гніву. Він матиме непередбачувані наслідки.

За цих обставин «політика невтручання» ЄС та США на тлі шаленого політичного тиску, економічного шантажу та безпосередньої участі найманців з Росії у боротьбі з українським народом виглядає як очевидна зрада. Ваші уряди приймають правильні декларації. Ваші політики роблять красиві заяви. Але для цього режиму та Кремля – це порожній звук. Вони розуміють лише одну мову: мову сили і конкретних дій. Саме ваша БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ за цих обставин розв'язує їм руки. Вони не збираються йти на поступки. Вони продовжуватимуть знущатися з українців. Чи, може, це є і вашою метою?

Чому ви досі не вводите, бодай, адресних санкцій проти тих, хто віддавав накази бити дітей, приймати диктаторські закони, стріляти у мирних демонстрантів, хапати на вулицях і катувати тих, хто виступає за європейські цінності в Україні?Чи, може, у вас уже інші цінності?

Чи, може, ви вже досягли підкилимних домовленостей з Москвою про її протекторат над Україною? Якщо так, знайте: нічого не вийде. Натомість ви отримаєте в Європі таке джерело небезпеки, на тлі якого колишня Югославія здаватиметься дитячими пустощами. Ви ще не знаєте українців!

Тоді матимите два результати: реальний крах європейської ідеї та нову жахливу східноазійську імперію, яка у підсумку поглине і вас.

Схаменіться! Згадайте про вашу моральну відповідальність перед українцями за російський Геноцид – Голодомор 1932–1933 рр., коли ваші попередники про все знали, але мовчали; про мільйони українських жертв Другої світової війни, коли два деспоти двічі спалили українську землю, а засудити і покарати комунізм у вас «чомусь» забули; про заклики ваших політиків у кінці 1980-х залишатися в оновленій російській імперії; про ваше небажання протидіяти теперішній загрозі зі Сходу. Вам так зручніше?

Але українці більше не мовчатимуть. Ми говоритимемо ПРАВДУ, якою б неприємною вона для вас не була. Можливо, це розбудить вашу приспану совість. А ви своїми діями або бездіяльністю доводитиме: чи справді маєте цінності, за які здатні боротися, чи це, насправді, блеф та аморальність.

Так скільки ж тепер коштує «європейська мрія»? Чи, може, спитати в Кремлі? Може, хоч зараз почнете діяти?!»

За матеріалами ЗМІ

Сергій БОРЩЕВСЬКИЙ

* * *

У когось повінь, землетрус чи град…
В нас цікавіше – в нас ленінопад.

До українських дипломатів

За кордоном і в Україні
Будьте вірними Батьківщині,
Не зрадливими яничарами
Й, прости Господи, не кожарами.

* * *

Павличка голос, мов набат вночі,
а де поділись мовчани й драчі?

* * *

На європейську подивись реакцію:
Здається, пані Нуланд мала рацію.

* * *

Всіх добре видно Богові з небес:
І хто герой, і хто кремлівський пес.

ВТРАТА

НЕ СТАЛО МАРІЇ ГРИЦАЙ

Провід Львівської обласної організації, Сокальська районна організація Конгресу Українських Націоналістів, Спілка політв'язнів України глибоко сумують з приводу смерті на 89-му році життя ветерана національно-визвольної боротьби, довголітнього політичного в'язня, ветерана партії, активної громадської діячки

Марії Максимівни Грицай

і висловлюють співчуття односельцям з с. Тартакова, близьким та рідним покійної. Вічна їй пам'ять і наша щира молитва!

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Дніпродзержинськ	Чередниченко Олександр	(098) 242-54-87
Дніпропетровськ	Фурман Анатолій	(050) 695-83-48, (097) 243-71-72
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Кривий Ріг	Мельник Олександр	(096) 298-19-56
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Салтиченко Михайло	(067) 942-64-71
Одеса	Ролінський Володимир	(095) 678-76-73
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 54-64-07
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

МОНІТОРИНГ ЗРАДИ

«ДА ПОМОЖЕТ ГОСПОДЬ!»

11 лютого 2014 року «донские казаки» Луганщини звернулися до президента Російської Федерації В. Путінові зворушливими словами: «Мы, Донские казаки, преданные Вере Православной, Отечеству и Дону, по воле Господней находимся на территории братского России государства – Украина, ситуация в котором в данный момент вызывает ужас. Обращаемся к вам с просьбой не отдать нас на растерзание западным иродам». Яким чином мають це зробити іноземці, «донские казаки» висловилися недвозначно – «оказать военную поддержку»! Проте чогось таки бракувало на додачу до цього звернення. Бо не було ні параду, ні мітингу, ні «казачьего „ура!“». А свою відданість треба засвідчити наочно!

Саме так вчинили «донские казаки» Луганщини 24 жовтня 1942 року в місті Краснодоні. Тоді вони також написали звернення до керівника іншої держави: «Мы, донские казаки, остатки уцелевших от жидовско-сталинского жестокого террора всех соотечественников, отцы и внуки, сыновья и братья погибших в ожесточенной борьбе с большевиками и замученных в сырых подвалах и мрачных застенках кровожадными палачами Сталина, шлем Вам, Великому Полководцу, Гениальному Государственному Деятелю, Строителю Новой Европы, освободителю и другу донского казачества, свой горячий донской казачий привет! Смерть Сталину и его опричникам! Хайль Гитлер! Да здравствует Гитлер! Да здравствует наш организатор и полководец казак-генерал Пётр Краснов! За окончательную победу над нашим общим врагом! За Тихий Дон и донских казаков! За германскую и союзные Армии! За вождя Новой Европы Адольфа Гитлера – наше могучее, сердечное казачье «ура!».

Тоді ж відбулися «казачий парад» і мітинг, якими «донские казаки» засвідчили свою відданість гітлерівському командуванню та німецькій адміністрації. «На торжестве присутствовали 20 представителей немецкого военного командования и местных органов управления. С патриотическими речами перед казаками выступили бургомистр Краснодона П.А.Черников, атаман Гундоровской станицы Ф.Г.Власов, старый казак Г.Г.Сухоруков и немецкий офицер. Все выступавшие были единодушны в своем призыве к казакам – установить тесное сотрудничество с немцами-освободителями и объединить усилия в борьбе против Советов, большевизма и войск Красной Армии». Коли в 1942 році німецькі військові частини рушили далі на схід, пильнувати Ordnung (порядок) лишилося тридцять німецьких жандармів на весь Краснодонський район. Проте їм сумлінно допомагали аж чотириста поліцаїв, переважна більшість з яких були донськими козаками. А охочих служити в німецькій поліції серед них було набагато більше. Саме вони брали участь у погромі підпільної молодіжної організації «Молодая гвардия», яка вела тоді боротьбу з німецькими загарбниками. «Донские казаки» арештовували, допитували, катували і страчували молодогвардійців.

На початку лютого 2014 року поліцейські загони з «донских казаков» з'явилися в Луганську. Кого ж вони мають арештовувати, допитувати, катувати і страчувати? Наразі «донские казаки» цього ще не зробили. Проте 9 лютого 2014 року, під час Віча в Луганську, вони вже трохи наклали «свого добра» в «галифе», коли безуспішно намагалися перешкодити активістам Євромайдану пронести «Українське піаніно» до пам'ятника Тарасові Шевченку. Важко зрозуміти, хто ж зараз на Луганщині рядиться в однострої «донских казаков» і намагається вдавати з себе «грозных жандармов», навіжено волаючи «любо» або «не любо», прислуговуючи місцевій комуно-комсомольській владі? Звідкіля з'явилися ці «ряженые скоморохи» – завзяті холуї Москові та колишніх і теперішніх луганських комуністів? Адже під час Другої Світової війни «донские казаки, остатки уцелевших от жидовско-сталинского жестокого террора», дружно стали проти Москви під штандарти Гітлера і разом з ним пішли в небуття! А начальник Головного управління козацьких військ Імперського Міністерства Східних окупованих територій Німеччини генерал Вермахту Пєтр Ніколаєвіч Краснов казав: «Здравствуй, фюрер, в Великой Германии, а мы, казаки на Тихом Дону. Казаки! Помните, вы не русские, вы казаки, самостоятельный народ. Русские враждебны Вам. Москва всегда была врагом казаков, давила их и эксплуатировала. Теперь настал час, когда мы, казаки, можем создать свою независимую от Москвы жизнь. Русских необходимо запереть в рамки старого Московского княжества, откуда началось продвижение московского империализма. Да поможет Господь немецкому оружию и Гитлеру!».

Управління Служби безпеки України в Луганській області не вбачає злочину у згаданому зверненні так званих «донских казаков» Луганської області до президента іншої держави. Це управління існує на Луганщині вже понад двадцять років. Скільки московських шпигунів, відвертих і прихованих ворогів України, воно спіймало та знешкодило за цей час? Жодного! Хіба тут їх немає? На Луганщині цієї гидоти, на жаль, як гною. Наше СБУ нагадує провінційний підрозділ Федеральної Служби Безпеки Російської Федерації. Спадає на згадку рядок з «кабацкой песни»: «Есть у меня другие интересы».

Головні колаборанти Гітлера – «донские казаки» називають себе зараз «антифашистами». Колишній прем'єр-міністр Великої Британії Вінстон Черчилль мовив наступне: «Фашисти майбутнього називатимуть себе антифашистами». Протягом останніх років в Україні за завісою «антифашизма» часто-густо ховається реваншизм новітнього російського імперіалізму.

Ігор САЄНКО,
член Луганського обласного об'єднання
Всеукраїнського товариства «Просвіта»
імені Тараса Шевченка

НАЦІОНАЛЬНА ТРАДИЦІЯ

СВЯТО УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇНЬ –

вагоме свято лютого

Серед подій і дат, на які варто звернути особливу увагу в лютому, є Свято Українських Героїнь, яке має потужний патріотичний потенціал.

Зродилося це свято в п'ятдесятих роках XX ст., у діаспорі, коли весь світ сколихнула звістка про повстання українських політв'язнів у таборах Норильська, Воркути, Кенгіру.

Найбільш вражаючою у цих подіях була участь у повстанні українських жінок, які, одягнувши вишиванки, беззбройні, з високо піднятими головами і палаючими серцями, щільними рядами стали перед радянськими танками, які були направлені на придушення повстання в'язнів. Жінки виступили вперед, намагаючись захистити повсталих від розправи… Проте танки, послані нелюдами, не зупинилися, сунули вперед, і під їхніми гусеницями змовкала українська пісня, обривалось життя сотень кращих дочок України…

Отоді й виникла думка започаткувати свято для вшанування українських героїнь, якими споконвіків так багата українська земля. Від 1950 року це свято відзначалося в діаспорі, а з 1993 року воно утверджується в Україні.

Це величне свято несе в собі високий патріотизм та має велике виховне значення. Проте воно надто повільно доходить до сердець і умів сучасників. На жаль, чомусь дуже легко приживаються свята пампухів, шоколаду і т.п., а національно-патріотичні свята далеко не всіх зворушують.

Невже ми вже такі гастрономічно-шлункові, невже втрачаємо свою духовність і патріотизм?!!

Свято Українських Героїнь відзначається наприкінці лютого, в останню неділю місяця. Та все ж це виникає запитання, чому Свято Героїнь і чому в лютому?

Насамперед тому, що жіночий героїзм – це вищий ступінь героїзму. Адже жінка з природи – сотворіння делікатне, ніжне, фізично досить слабке. Кожен геройський вчинок коштує їй багато більше, як чоловікові. І все ж упродовж всієї нашої історії ми маємо подиву гідні постави жіночого героїзму. У всі важкі для нашої землі часи жінки мужньо вставали поруч чоловіків, твердо протистояли ударам ворогів чи стихій, своїм незбагненним героїзмом надихали на високі подвиги і чоловіків, оберігали їх від зневіри та занепаду духу через послані долею поразки.

Чому ж саме лютий вибрано для цього свята? Кілька об'єктивних факторів підказали такий вибір.

Адже у цьому місяці народилася одна із найталановитіших і наймужніших дочок України – **Леся Українка** – жінка, яка продемонструвала надлюдську силу в протистоянні немилосердній недузі. Усвідомлюючи свою приреченість, вона не лише не впадала у відчай сама, а палким словом кликала до мужності і подвигів здорових та сильних.

І саме в цьому місяці завершили своє земне життя славні українські патріотки **Ольга Басараб, Олена Теліга, Наталка Винників, Дарія Гнатківська, Олена Антонів, Марія Лаврів, Наталія Шухевич** та інші. Про кожну з них можна писати захоплюючі книги, ставити гостросюжетні фільми, які демонструватимуть усьому світові високий український дух і велич українського жіноцтва.

А ще 9 лютого 1893 року народилася легендарна героїня визвольних змагань 1914–1920 рр. – **Гандзя Дмитерко**.

З другого боку, є певна символічність у тому, щоб напередодні весни, коли вся природа жде пробудження і відродження, звернутись до образів жінок, котрі здатні принести віру і надію.

Отож у ці лютневі дні звернімо свої погляди до світлих образів українських героїнь, яких було немало у всі часи і на всіх теренах України. Згадуючи славних героїнь, вивчаючи та вшановуючи їхні приклади служіння Україні, ми сіятимемо в душі підростаючого покоління зерна справжнього патріотизму, які здатні прорости бажанням такого ж гідного служіння своєму народові.

У теперішній буремний час це особливо важливо.

Дякувати Богові, бачимо гарні прояви високого волелюбного духу в поколінні сучасному, молодому. Яскраво це засвітилось саме тепер, коли переповнилася чаша терпіння від безмірного лицемірства нинішньої, зовсім не української, влади – і молодь масово й несподівано для цієї влади висипалась на майдани. Для влади це був шок, для українців – справжнє чудо. Немов святий Архистратиг Михаїл, у день якого в 2013 році це сталося, повів їх на боротьбу зі злом!

Яскраво проявився дух нашої молоді – молоді, народженої у незалежній Українській Державі. Проте думаю, що тут більше спрацював генетичний фактор, живий потяг до вільної й справедливої держави, про яку мріяли, за яку боролися численні попередники.

А щоб це стремління сучасного покоління було усвідомленим і твердим, ідейним і благодатним, варто знати, аналізувати й якнайповніше наслідувати конкретні, реальні зразки високого українського патріотизму, зокрема проявленого українським жіноцтвом.

Тож закликаємо всіх спільно шанувати й відзначати Свято Українських Героїнь!

Лідія КУПЧИК,
голова Львівської міської організації
Всеукраїнської Ліги Українських Жінок

НАШОГО ЦВІТУ – ПО ВСЬОМУ СВІТУ

СЕРЦЕМ МИ З УКРАЇНОЮ

Цього листа до редакції написала відомий український музикознавець, яка зараз проживає в Німеччині, Наталія Самотос. Вона – автор кількох вагомих праць та багатьох статей з історії та сучасного стану української музики, життєписів її світочів, серед яких і фундаментальна праця про Миколу Колессу, що недавно побачила світ.

– Боже, які напружені дні для України, – пише вона. – Останнім часом в світі про Україну говорять більше, як за всі останні роки. Свої погодинні новини німецьке радіо починає повідомленнями з Києва. І ми в Гайдельберзі солідаризуємося, співдіємо, як можемо. Українське товариство організувало велику демонстрацію і марш центральними вулицями з вимогами на плакатах. З нами було багато німецьких громадян, у тім числі, парламентарій Budestag-у консервативної партії CDU. Надсилаю фотографії, щоб мої співвітчизники побачили й відчули нашу підтримку в своїй боротьбі.

https://picasaweb.google.com/107295405253720394545/25012014SolidaritatsMarschInHeidelberg?authuser=0&authkey=Gv1sRgCOqPiamygdTyEg&feat=directlink

 ДО 200-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

БАТЬКО ТАРАС І ЙОГО БЛУДНІ ДІТИ:

модерністи, футуристи, неокласики...

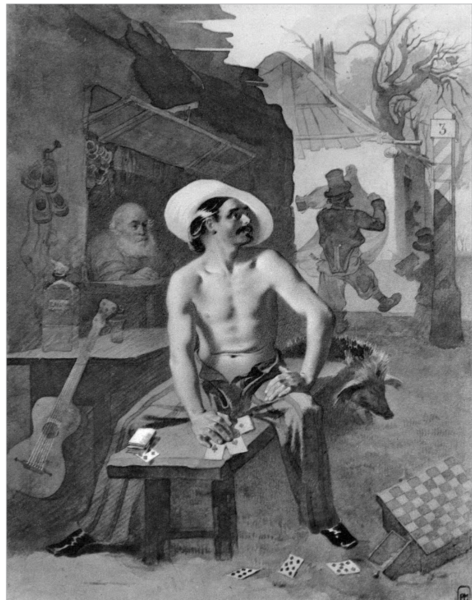
Ольга РІЗНИЧЕНКО

Як ставились до постаті і творів Тараса Шевченка покоління молодих поетів першої третини XX століття – модерністи, футуристи, неокласики? Що писали про нього? І чи хотіли бачити його своїм батьком у літературі? Які ідеї, літературні засоби і прийоми з шевченкової поезії успадковували вони, формуючи стилі модерну, авангарду і неокласики першої третини XX століття? Чи є альтернатива шевченківсько-центричній моделі розвитку літератури?

Сприйняття Шевченка поетами «Молодої музи», «Української хати», футуристами, неокласиками, гартованцями і ваплітянами – над цими питаннями спробуємо поміркувати у нашій статті.

Вступ

Перебуваючи на засланні у 1856–1857 рр., Шевченко створив серію сепій «Притча про блудного сина», візуальну ремінісценцію на новозавітній текст Євангелія Лука 15; 11–32. Це художня апеляція до своїх «мертвих, живих і ненарожден-

Тарас Шевченко. Програвся в карти. 1856–1857 р.

них» земляків», богоподібних блудних синів, когорти сильних і красивих людей, які мали б у різних сферах, зокрема й в у художній, торувати історичний шлях української нації. Натомість через свої вади: конформізм, марнотратство, амбіції, легковажність (пасивний фаталізм, гру, пияцтво, розваги), зрадливість – їхня ідентичність, слава і родовитість втрачаються. Шевченко, як художник, звертається до українців-земляків з найголовнішим у своїй творчості закликом – потребою само усвідомлення: «Спитайте // Тоді себе: хто ми? // Чиї сини? Яких батьків…» («І мертвим, і живим…»)

1. Модерністи

Якщо говорити про Шевченка як героя в поезії модерністів: цитацію, алюзії, інтертекстуальність, найбільш цікавими виглядають експерименти одного із засновників українського модернізму Миколи Вороного. У вірші «Привид», 1902 р., він використовує прийом сну-видіння – відвертої розмови з Батьком, в якій, відтворюючи ритміку, мелодику, образи його творів, від його імені висловлює власні претензії до себе, свого покоління, визначаючи духовну слабкість, втому, і пояснює це «духом часу», лихоліттям імперської реакції.

Мій батьку Тарасе!
Люблю я Вкраїну, її не цурався я;
щастя моє
Я в ній покладаю, за неї я згину, –
Віддам їй всі сили, здоров'я своє!
Але я знемігся... Не велет я дужий,
Я син свого часу і хрест мій важкий…

З поетів першої хвилі модерністів, львівського угрупування «Молодої музи» (1906–1909), шевченкіану у традиційному дусі «морального взірця» для інтелігенції створює Богдан Лепкий у циклі «Шевченко» (1914), протиставляє Шевченкову твердість життєвої позиції рабському конформізму сучасників. Інший молодомузівець Петро Карманський у вірші «Шевченкове свято» (1917), на прикладі святкування роковин поета, ставить його Дух в опозицію до салонної юрби, для якої поет – лише привід показати себе на публіці.

Жирандолі горять, театр втонув
у квітах,
І Тараса чогось на сцену принесли.
Хвилює лан облич в поклонах і привітах,
Біліють декольте, фраків хоч не числи…

«Молодомузівці», на противагу народницькому культу Батька, завели Шевченка у власну естетичну парадигму: в опозицію «Поет-юрба».

Друга хвиля модернізму – це поети, які гуртувались навколо часопису «Українська хата» (1909–1914). «Хатяни», відвойовучи Шевченка в народників-українофілів, бачили поета на своєму прапорі модерної національної свідомості, налаштованої на чин, здатної змінювати реальність.

У віршах хатяни твердять, що вже бачать, як кинуте на грунт української душі пророче Шевченкове слово дає сходи: «І стало сходити поволі Життя майбутнього стебло» (Олесь), «Ми чекаєм без омани Величезних жнив!» (Г.Чупринка), «І будуть славить і хвалити Його раби, колись німі!» (Христя Алчевська)

Третю хвилю модернізму – т.зв. «младосимволізм» – представляли колись наймолодше покоління «Української хати», які у 1919 році об'єднались навколо київського часопису «Музагет». Війна, кров, смерть, повстання, революція – ці понятійно-візуальні символи формували їхню з одного боку патетичну, а з іншого – глибоко трагічну поетику. Перед ними гостро постало питання вибору позиції: чи зануритися у вир подій, чи стати над битвою. Показовим є цикл П.Тичини «На могилі Шевченка» (1918). Перший вірш закінчується рядками: «І ні в кого було спитать: кого ж нам на Вкраїну ждать? Кармелюк. Сковорода.» А другий демонструє вибір: «Куди пора? тікать? від кого? Підем і ми в повстанці — сміємось. І хтось промовив: чекайте, отут живе ж десь Винниченко. ...Ой Княжа Гора! височенька.» Педалювання тези «Ми не політики, а люди культури під протекторатом політиків» зрештою привела не тільки младосимволістів, але взагалі літературну генерацію 20-х в замкнене коло більшовицької ідеології, в якому вони загинули або духовно, або фізично, або спочатку перше, потім друге.

2. Футуристи

Поруч з першими текстами младосимволістів у часописі «Українська хата» друкувались і навіяні шевченківською мелодикою проби пера майбутнього скандального «палія Кобзаря» Михайля Семенка, родоначальника українського літературного авангарду. Якщо діагностувати за допомогою фройдівського психоаналізу українську поезію першої третини XX століття, то напевно «Едипів комплекс» найбільше підходив би для пояснення поведінки цього одного з найталановитіших поетів-реформаторів XX століття. Семенко у 1922 році видав свій «Кобзар» на 600 сторінок. І того ж року у його «лівому» оповіданні «Мірза Аббас-хан» (1922), що відкривало новоствореннй журнал «Глобус», оповідач напівсерйозно пояснює супутнику-чужоземцю, що Тарас Шевченко – це його, оповідачевий, літературний псевдонім. Це явно підсвідомий потяг, бажання ідентифікуватися із своїм ідеалом, з Батьком, власне, замістити його. На відміну від модерністів, які воювали з народницьким культом Шевченка, головний панфутурист прагнув зламати і перешифрувати шевченківський мовно – стилістичний код, в якому перебувала на той час українська література. Але парадокс полягає в тому, що аналогій до мовних новацій футуристів у Шевченка можна знайти навіть більше, ніж у сучасників і однодумців Семенка. Це стосується особливо віршованої техніки, звукопису, синтаксису використання автоматичного письма, обривків фраз, вигуків тощо. Те ж можна сказати про жести й епатажні виклики. Коли в рубриці «Реабілітація тов. Шевченка» у футуристичному часопису «Нова генерація» 1927 року було запропоновано показати тов. Шевченка без прикрас, «знявши з нього штани», то й тут Батько випередив своїх блудних синів пречудовим динамічним малюнком себе самого, прямуючого без штанів берегом Каспія.

Взагалі любов і ненависть, захоплення і зневага, роздратування від власної неспроможності зайняти місце Батька час від часу переходили у Семенка із естетичної площини у повсякдення. Під час зйомок фільму «Тарас Шевченко», для якого Семенко писав сценарій, поет закохався у виконавицю головної жіночої ролі, акторку театру «Березіль» Наталю Ужвій. Пішов до неї від першої дружини, музи його кращих ліричних поезій Лідії Горенко, яку за спогадами очевидців, лупив за те, що вона в школі вчила дітей любити Шевченкові твори. Потім був у журі харківського пам'ятника Шевченкові, де Ужвій в образі покритки Катерини позувала на руках з їхнім сином. Закінчилося все трагічним розривом з «Катериною» і, за певними архівними фактами, її допомогою в арешті Семенка із подальшим вироком розстрілу.

3. Неокласики

Після всіх скандальних випадів у бік Батька наприкінці 20-х Семенко з футуристами почали реабілітацію Шевченка і назвали його «першим українським футуристом». Хоч навряд чи ці зміни в риториці були з їхнього боку до кінця щирими. Йшлося скоріше про позицію у літературній дискусії 20-х років навколо питання «Європа чи «Просвіта». Себе футуристи, як і ВАПЛІТЕ, неокласики репрезентували стратегічними європейцями. Але оскільки і до одних і до других футуристи були в опозиції, то зробили в цій ситуації з Шевченка союзника: естета, модника, Дон Жана. На противагу Шевченкові – світському леву в концепції неокласиків – Кобзар виступав символом «Просвіти», пасеїзму і селюцтва. Джерелом європейських літературних перспектив було названо «запеклого друга» Шевченка Пантелеймона Куліша, якому належить з одного боку іміджева розкрутка концепту «батьківства» Шевченка, з іншого – посмертна дискредитація його імені і творчості. У 1929 році вийшла історико-літературна праця Миколи Зерова, демонстративно названа «Від Куліша до Винниченка», теж і Максим Рильський виключив Шевченка із канонічного списку поетів, визнаних неокласиками. Хоч і тут негативна реакція була спрямована скоріше не проти самого Шевченка, а його імені, як символу народницько-етнографічного культу, активно впроваджуваного пропагандистською машиною совєтського режиму. Про це свідчить безпосередня творчість поетів-неокласиків, в якій, на відміну від їхніх програмних декларацій, Шевченко був присутній і як герой, і в цитації, і у розвитку шевченківських тем. Одним з найпроникливіших дослідників творчості Шевченка 20-х років був неокласик Павло Филипович. Йому належить майстерно написаний лірико-драматичний цикл «Шевченко», складений з трьох віршів: «Зустріч з Кулішем», «Новопетровське», «Повернення». Шевченко був також улюбленим поетом наближеного до неокласиків Євгена Плужника. Шевченкові присвячені і його

Малюнок І. Рєпіна

окремі поезії, він образно присутній в поемах «Канев», і «Галелей». Улюблена філософська тема Всесвіту в Плужника частогусто корелюється із шевченковими рядками. Символічно, що у переддень арешту лідер «п'ятірного грона» неокласиків Микола Зеров створив один з найдраматичніших своїх сонетів «Тут теплий Олексій...» (1935), епіграфом до якого поставив Шевченкові слова «А може, ще добро побачу, // А може, горе переплачу».

4. Неоромантики (гартовані, ваплітяни)

У руслі гострої полеміки, «боротьби культур» можна розтлумачувати і знаменитий монолог Дмитра Карамазова з «Вальдшнепів» Хвильового: «*А за те я його ненавиджу, що саме Шевченко кастрував нашу інтелігенцію. Хіба це не він виховав цього тупоголового раба-просвітянина, що ім'я йому легіон? Хіба це не Шевченко – цей, можливо, непоганий поет і на подив малокультурна і безвольна людина, – хіба це не він навчив нас писати вірші, сентиментальничати «по-катеринячи», бунтувати «по-гайдамачому» – безглуздо та безцільно – й дивитися на світ і будівництво його крізь призму підсолодженого страшними фразами пасеїзму? Хіба це не він, цей кріпак, навчив нас лаяти пана, як-то кажуть, за очі й пити з ним горілку та холуйствувати перед ним, коли той фамільярно потріпає нас по плечу й скаже: «а ти, Матюшо, все-таки талант». Саме цей іконописний «батько Тарас» і затримав культурний розвиток нашої нації і не дав їй своєчасно оформитись у державну одиницю.*

Дурачки думають, що коли б не було Шевченка, то не було б і України, а я гадаю, що на чорта вона й здалася така, якою ми її бачимо аж досі... бо в сьогоднішньому вигляді з своїми ідіотськими українізаціями в соціальних процесах вона виконує роль тільки тормоза.» Роман був написаний у 1927 році, а у 1921 році в маніфесті «Наш універсал» Хвильовий називав Шевченка пророком і себе його послідовником.

З чим пов'язана була така метаморфоза у ставленні до Шевченка? Скоріш за все, Хвильовий, який претендував на роль провідника літературного покоління 20-х, також пережив свій «Едіпів комплекс» по відношенню до Шевченка. Він дійсно спробував зруйнувати родинну модель української літератури із Батьком Шевченком і актуалізованим у ній культом неньки України. Мотиви зведеної дівчини, убивства матері в його збірці оповідань «Сині етюди» антонімічно корелюються з Шевченковими. У Шевченка цими мотивами обгрунтовується порушення гармонії українського світу, драма національного байстрюкізму і морального розкладу нації. Хвильовий же навпаки у насиллі і знищенні традиційної моделі українського буття бачив передумову прориву до європейської модерності. Хоч реально руйнація традиційних українських цінностей і заміна їх на совєтську ідеологію вела націю до катастрофи, до розчинення в імперському котлі. І Хвильовий з його дуже сильною інтуїцією

не міг цього не передбачити. Чому й, можливо, застрелився. Тож монолог Карамазова про Шевченка у «Вальдшнепах» – це скоріш за все сублімативна авторська оцінка самого себе.

Отже, як бачимо, виокремлення національно-державного проекту з духовної, ціннісної, Шевченкової площини призводить врешті-решт до його трагічного фіаско. Такого парадоксального висновку можна дійти й аналізуючи світоглядну трилогію Миколи Куліша: «Мина Мазайло», «Патетична соната» і «Народний Малахій». Це якраз п'єси експериментального, експресіоністичного спрямування. В них, на відміну від попередніх і наступних, активно використовується цитація Кобзаря, спочатку в іронічному контексті, а згодом, особливо, у «Народному Малахії» із трагічними нотами. «Кобзар» в апокаліптичному сценарії для українців прирівнюється до Біблії. Ні «голуба реформа» Малахія в «Народному Малахії», ні пророковане Ступаєм відродження нації в «Патетичній сонаті» не відбуваються. Як висновок, говорити більше про національні перспективи України за Кулішем немає сенсу. Залишається одна проблема: індивід-система, якій власне присвячена п'єса «Маклена Граса», дія якої відбувається вже не в Україні.

В конкретному часі, тобто у 30-ті роки, ця проблема: індивід-система завершилась «Розстріляним Відродженням» покоління «культурників, а не політиків» (М.Хвильовий). Демонтаж шевченкоцентричної моделі розвитку літератури в комунікативному критичному полі модернізму, неокласики, футуризму призвів в результаті до впровадження в масову психіку неонародницького соцреалістичного культу Шевченка, невитравленого по сей день.

Висновки

На які висновки наштовхують наведені вище приклади комунікації про Шевченка?

По-перше, шевченкоцентрична модель розвитку української літератури не суперечить індивідуальній свободі митця. Адже поезія Шевченка дійсно стоїть над будь-якими літературними канонами. Вірші Шевченка легко вмонтовуються в різні стильові дискурси.

По-друге, на практиці використання імені Шевченка в різних дискусіях часто було і є лише приводом для ствердження своїх власних позицій учасниками, які з художньою практикою Поета нічого спільного не мають.

Тому головний наш заклик – читати передусім самого Шевченка, а не монографії про нього. Читати не лише в межах шкільної програми, а все – поезію, прозу, драми, листування. Читати, заглиблюючись в тексти, щоб зрештою зрозуміти родове у самих собі. Бо інакше не втямити в собі – осібне…

Пропозиції до форми візуального втілення концепції

Виходячи з цієї концепції, пропоную у виставці реалізувати три ідеї:

1. Показати українську літературу зазначеного періоду як поетів в Поеті. Це може бути панно, в якому портрет Шевченка складатиметься з облич поетів, про яких йдеться у виставці. (Здається, хтось із графіків на виставку плакатів подібну ідею реалізовував)

2. Показати, що Шевченко текстуально може бути вмонтований в модерний, символістський, неокласичний, футуристичний, неоромантичний (ваплітянський) гіпертексти перших двадцяти років XX століття.

Це можуть бути текстові вертикальні колажі (шпалерні смуги) на тлі автопортретів, портретів, інших малюнків Шевченка, стилізованих відповідно в дусі сецесії, символістських, футуристичних, неокласичних стилів, плакатної графіки 20-х років. До них як дешифратори додаються картки, на яких є фото поета, повний текст віршу.

3. З книжок, відповідних зображень, змонтувати, можливо, у вигляді вежі знеосіблений образ «культового тоталітарного Шевченка».

ДОЧКА НАЦІЇ

ЛЕСЯ УКРАЇНКА – ЗРАЗОК МУЖНОСТІ Й ПРАЦІ ДЛЯ НАРОДУ

25 лютого – річниця народження видатної українки

Лідія КУПЧИК

Коли звертаємо погляди до славетних наших попередників, котрі здатні бути життєвими дороговказами для всіх поколінь українців, яскравою, немеркнучою зіркою сяє нам Леся Українка.

Мабуть, немає ні одного українця, хто не знав би це ім'я… Але чи часто звертаємося ми своїм розумом і серцем до цієї величавої постаті, яка понад усе любила Україну й українців?.. Якій Господь дарував такий небуденний талант і силу духу… Яка, сприйнявши щедрі дари від Всевишнього Творця, створила високий постамент слова й інтелекту, здатних очищувати, підносити людські душі…

Тож звернімося до славетної Лесі Українки, яка сподівалася:

Як я умру, на світі запалає
Покинутий вогонь моїх пісень,
І стримуваний пломінь засіяє,
Вночі запалений, горітиме удень.

Таке переконання вселив Господь у душу цієї небуденної особистості. Не розчаровуймо ж її, згадаймо, воскресімо в пам'яті її заклики, і нехай пломінь її незгасного вогню осяває нам життєвий шлях!

Восени 1913 року на жалобних, спричинених смертю великої поетеси, зборах Київського Наукового Товариства проф. Михайло Грушевський говорив:

«Леся Українка почала рано... Перші 10–15 літ поставили її в передні ряди сучасної поезії… Останнє ж п'ятиріччя її творчості було, немов якийсь титанічний хід по велетенських уступах, не рушених людською ногою, де кожний крок, кожний твір означав нову стадію, відкривав перед очима громадянства нашого все нові перспективи мислі, все нові обрії образів… Глибоко національна в своїй основі, всім змістом своїм зв'язана нерозривно з життям свого народу, з переживаннями нашої людини в теперішню добу, ця творчість переводила їх на грунт вічних вселюдських змагань, уясняла в їх світлі й зв'язувала з одвічними переживаннями людськости. Наше громадянство не встигало йти за цим захоплюючим, бурним потоком натхнення, цею блискучою панорамою образів, що розверталася перед ним; цей високий рівень ідей, на який вела творчість покійної, був незвичайний для його ширших кругів… Смерть перервала цю путь у вселюдські простори».

Мало кого так високо оцінив геній Грушевського.

Тож пригляньмося ближче до постаті Лесі Українки.

Вона, Лариса Косач, народилася 25 лютого (13 лютого за старим стилем) 1871 року в сім'ї, що на той час, вкупі з кількома іншими, становила ядро нечисленного українського громадянства. Її батько, Петро Антонович Косач, служив головою З'їзду мирових посередників і працював по недільних школах 60-х рр., був людиною широко освіченою, тверезомислячою, з перевагою скептичних настроїв. Він був майстром іронії й сарказму, його фрази, стислі характеристики та окремі словечка часто повторялися в українських колах. Проте українською мовою він не розмовляв, для того він був занадто чернігівець і до смерті зберіг сліди характерної говірки свого кутка.

Мати Лесі – Ольга Петрівна Драгоманова, ширше знана під псевдонімом Олени Пчілки – одна з найвидатніших фігур українського життя своєї доби, громадського й літературного. З неослабною енергією служила вона українському письменству як перекладач, письменниця й видавець. Невтомно боролась за чистоту української мови, відкривала й підтримувала молоді таланти. У власній сім'ї виховання дітей взяла у свої руки і, всупереч звичаям великої більшості тогочасних інтелігентних родин, повела його цілком по-українськи. Під впливом матері формувалася літературна мова Лесі Українки.

Великий вплив на Лесю мав і материн брат Михайло Драгоманов, відомий науковець і політичний діяч. Правда, спілкування Лесі й дядька відбувалося переважно листовно, бо Драгоманов змушений був жити за кордоном. Її листування з ним почалося ще в ранньому віці і тривало до смерті Драгманова в 1895 році, яку Леся дуже важко пережила, тим більше що в останні дні вона була біля нього в Софії. Леся, як згадує дочка Драгоманова, сидячи біля хворого дядька, ввесь час вчилася, збагачувалася ідеями й стремліннями. Перебування у Драгоманова зміцнило Лесину, і так грунтовну освіту, поширило її світогляд.

Немалий вплив на формування Лесиної натури мала і мальовнича природа Волині, де пройшли її дитячі й підліткові літа, а також пильне й уважне читання, до якого її, як і інших своїх дітей, заохотила мати. В результаті всі дитячі забави мали літературний характер: грали в «Іліяду» й «Одиссею», удавали різні сцени з лицарського життя.

З дитинства Леся тісноприятелювала із своїм братом Михайлом (майбутнім українським письменником, що творив під псевдонімом М.Обачний), старшим від неї на півтора року. Михайлик рано навчився читати, а разом з ним, звісно, і Леся. У чотири роки вона вже справно читала, а в 5 років уміла писати. Прикметно, що вже перші Лесині листи, датовані 1876–1877 рр., написано виключно українською мовою. І це в час, коли «Емським» указом 1876 р. українську мову було заборонено! Навчати дітей української мови вважалося державним злочином, але Олена Пчілка саме так навчала своїх дітей.

А в наш час, коли маємо законну державну українську мову, чи всі українці належно шанують її?!

Діти Косачів рано втягнулися в настрої й життя дорослих, рано довідалися про недержавні, «плебейські» (як тоді називали) народи, усвідомили своє українське громадянство та мріяли про національне відродження. До цього причинялися і поїздки до Києва, підтримування зв'язків з українським життям та спостереження праці матері.

Рівночасно у дітей рано виявилися літературні нахили, які особливо вибуяли в Лесі. Перший Лесин вірш був написаний, коли їй було 9 літ, і написаний він був під великим враженням того, що її тітку Олену, сестру батька, засилали на Сибір. Переймаючись тітчиною долею, мала Леся писала:

«Ні волі, ні долі у мене нема –
лишилася тільки надія сама».

Перші спроби початкуючої поетки знаходять гарячу підтримку її матері, вона пильно стежить за кожним рядком Лесі, виправляє її мову, вирівнює ритм і синтаксис і сама посилає її твори до галицьких видань. Їй же належить і псевдонім, під яким ті перші твори підписані – Леся Українка.

Так появилася в українській культурі велика літературна сила, яка піднялася понад багатьох митців і яка потім вразила світ силою свого духу.

Великий інтелектуальний потенціал Лесі Українки скоро затьмарився жорстокою й упертою хворобою, яка вкінці і звела її передчасно в могилу. Вже змалку Леся була тендітною, а на 10-му році її спіткала велика біда.

У різдвяні дні 1881 року, коли родина мешкала в Луцьку, природня цікавість потягнула дівчинку на берег річки Стир подивитися, як освячуватимуть воду. Дуже зацікавлена дитина довго вешталася берегом, до всього приглядаючись і не помічаючи переохолодження. Внаслідок цього Леся захворіла, згодом виявився туберкульоз кісток, який стрімко розвивався. Спочатку хвороба впала на руку, і дівчинці прийшлося покинути улюблену гру на фортепіано, потім перекинулася на ногу, позбавивши її вільного руху, згодом туберкульоз поширився на легені й нирки.

І все життя Лесі перетворилося на боротьбу з хворобою, яка то відступала, то набирала нових важчих форм. Постійне лікування, операції, курорти не зломили сили духу цієї відважної жінки, а лише укріпили цей непереможний дух, змусили наполегливіше вчитися і працювати.

Зрештою, ця сила духу була, мабуть, закладена в ній самим Творцем, бо проявлялася ще в ранньому дитинстві, про що згадує сама Леся Українка:

Як дитиною, бувало,
Упаду собі на лихо,
То хоч в серце біль доходив,
Я собі вставала тихо.
«Що, болить?» – мене питали,
Але я не признавалась –
Я була малою горда, –
Щоб не плакать, я сміялась.

І такою вона була все своє життя!

Чи не благодатний зразок кожному для плекання сили власного духу?!

Початкову освіту Леся з братом отримали вдома, а потім посилено готувалися в Києві до вступу в гімназію. Брат поїхав до гімназії, а Леся через хворобу змушена була і далі навчатися вдома з приватними вчителями. Вона наполегливо вчилася, багато читала, дедалі більше уваги приділяла вивченню іноземних мов (англійської, французької, німецької, італійської, польської, болгарської, грецької і латини). Вже в 13 років вона була читачкою київської університетської бібліотеки. У дев'ятнадцятирічному віці вона написала для своєї сестри підручник «Стародавня історія східних народів» (видано 1918 р.). Її надзвичайно сумлінна праця над собою вражає. Не отримавши офіційної освіти, Леся Українка своїми знаннями рівнялася з провідними умами свого часу.

Який це яскравий приклад перемоги людини над обставинами, які створила доля!

Незважаючи на стан здоров'я Лесі, все нові й нові вірші виходили з-під її пера, все нові збірочки появлялися на світ. У них – зворушлива лірика, глибоке сприйняття природи й світу, палке слово громадянина-патріота, заклик до дій і боротьби задля блага рідного народу.

Для нас вагомо, що багато її поетичних збірок вперше вийшли друком саме у Львові.

Згодом Іван Франко напише:

«Від часу Шевченкового «Поховайте та вставайте, кайдани порвіте» Україна не чула такого сильного, гарячого та поетичного слова, як із уст сеї слабосилої хворої дівчини… Україна, на наш погляд, нині не має поета, щоб міг силою та різносторонністю свого таланту зрівнятися з Лесею Українкою».

Закінчення на 6-й стор.

ВИДАТНІ УКРАЇНКИ

ШАНА ГРОМАДСЬКОСТІ ЮВІЛЯРЦІ

У лютому – місяці, наприкінці якого вже традиційно відзначається Свято Героїнь – у Львові відбулося урочисте відзначення поважного ювілею героїні, яка живе поміж нас, вірної дочки України Дарії Гусяк.

Члени Львівської Ліги Українських Жінок прагнули якнайкраще відзначити 90-літній ювілей тієї, яка створила Всеукраїнську Лігу Українських Жінок, довгі роки була її головою, а зараз як почесна голова організації, живе справами цього свого дітища. Проте пані Дарія відмовилася від проведення такого заходу у великих залах, згодилася лише на побожне дійство в храмі Стрітення Господнього, прихожанкою якого є віддавна.

І ось восьмого лютого храм Стрітення Господнього, що на вулиці Винниченка, наповнився щирими шанувальниками ювілярки.

Настоятель храму о.Ярослав Кожушко відслужив Святу Літургію за здоров'я Дарії Гусяк і Молебен до Матері Божої за долю України, виголосив гарну проповідь і вітання-благословення ювілярці, мирував і окропив усіх присутніх свяченою водою.

Далі були вітання – море квітів і теплих слів!

Крім членкинь Ліги Українських Жінок, як з Львівської міської організації, так і приїжджих з районних організацій, ювілярку щиро вітали представники Конгресу Українських Націоналістів, до Проводу якого тривалий час належала Дарія Гусяк, представники «Рідної Школи», Союзу Українок та інших громадських організацій, представники навчальних закладів, у яких неодноразово виступала пані Дарія, та депутати Львівської обласної ради. Від її рідного Трускавця виступив Богдан Гуцило, він передав вітання від громадськості й міського голови Трускавця.

Особливо зворушливо звучали вітання Юрія Шухевича, знайомство з яким почалося в підпіллі, потім продовжувалося перестукуванням в тюремних камерах, за що обоє сиділи в карцерах, а в умовах незалежної України переросло в щиру дружбу. Також тепло зустріли і пані Дарка, і всі присутні вітання Володимира Бойка, сина Ольги Ільків, яка через хворобу не змогла прибути. Приємно було довідатися, що Володимир є похресником ювілярки.

Разом із вітаннями дарували пані Дарці чудові пісні Ярема Ванчицький, Ольга Стефанко та лужанка із Трускавця Леся Таратайків.

Львівська Ліга Українських Жінок подарувала всім присутнім книжечку «Дарія Гусяк – вірна донька України, Духовна Мати українства» із серії Лідії Купчик «Духовні Матері українства».

Характерно, що виступи більшості присутніх про чудову нашу сучасницю, велику патріотку, жертовного борця за волю України, довголітнього політв'язня, самовіддану громадську діячку Дарію Гусяк були співзвучні із твердженням автора книжечки, що «Пані Одарка – з когорти тих, кого звемо Духовними Матерями українства. Її життя, повністю присвячене служінню Україні, є не лише приватною біографією, а й сторінкою нашої історії і якнайкращим зразком для наслідування».

Після урочистої частини всі перейшли до світлиці храму, де відбулося приготоване лужанками частування, впродовж якого знову лунали теплі слова, патріотичні заклики й чудові пісні. На закінчення святкової імпрези всі присутні виконали Гімн України.

Лідія КУПЧИК

ДАРІЇ ГУСЯК – 90

Їй аплодували стоячи у великих залах Америки й Канади. Її вшановували як героїню української нації, як жінку, яка пережила своїх катів. У нас в Україні ще не всі шанують жінок, які терпіли поневіряння, зазнали катувань, відсиділи чверть століття свого життя за незалежність. Лише у 2008 році Дарія Гусяк прийняла орден Княгині Ольги III ст. від Віктора Ющенка. У 2010 році за пропозицією ЛОО КУН з нагоди Дня міста Львівська міська рада нагородила її орденом Лева. Отримуючи цю відзнаку, Д.Гусяк заявила, що у напруженій політичній ситуації вся надія на націоналізм, і за закликом Степана Бандери слід покладатися на власні сили, бо ні Захід, ні Схід нам не допоможуть. Зал тоді теж їй аплодував. Зробив би це сьогодні і Майдан за актуальність.

Народилася Дарія Гусяк 4 лютого 1924 року у м. Трускавці. Виховувалася в атмосфері високої національної свідомості та патріотизму. Родина її батьків – Юрія Гусяка і Марії Метіль виділялася патріотичними традиціями. Варто при тім зазначити, що мати Марія була двоюрідною сестрою Дмитра Данилишина, а Василь Білас був сином іншої двоюрідної сестри Єви. Батько Юрій син багатолітнього війта Трускавця Олекси Гусяка, був січовим стрільцем, а згодом активним громадським діячем. Таких «перші москалі» намагалися знищити, то ж і він був «винагороджений» комуністичною владою 8 роками ув'язнення, яке відбував у Архангельську. З більшевицьких казематів не повернувся.

Дарці Гусяк стелився подібний шлях. До 1947 року вона мешкала у рідній хаті, доки не прийшли по неї окупанти арештовувати. У Стрию, куди виїхала з мамою, зустрілась з Катериною Зарицькою. Відтоді Д.Гусяк стала «Нусею». За дорученням підшуковувала хату для створення бази для зустрічей підпільників, або місця перебування Провідника. Створила «Нуся» таку хату у с. Грімне Комарнянського району, де Роман Шухевич зимував 1947-1948 року. На Великдень цього ж року Шухевич порекомендував прийняти в ОУН Д.Гусяк, Г.Дидик і М.Пашківську. Дарія Гусяк зі своїми посестрами виконувала багато небезпечних завдань Провідника, ще не будучи в ОУН.

2 березня 1950 року Д.Гусяк була заарештована у Львові поблизу Львівської Політехніки. До речі, сталося це на початку вулиці, яка у часи Незалежності отримала ім'я Генерала Тараса Чупринки. На жаль, далі доля приготувала Дарії Гусяк чимало випробувань, тортури, а також катування її матері в присутності Дарії, провокації та підступ, загибель командира УПА. Слідство у її справі тривало два роки. Згодом у Москві виголосили вирок – 25 літ тюремного ув'язнення, що розпочалося у Верхньо-Уральську, де вже перебувала К.Зарицька і Г.Дидик. Згодом Володимирська тюрма, де зустрілася ще з одною зв'язковою Романа Шухевича Ольгою Ільків. За гратами ще на Уралі стрічалась і з Юрієм Шухевичем.

У березні 1975-го Дарію Гусяк звільнили. Не маючи можливості повернутися додому, оселилася у Волочиську на Хмельниччині разом із Катрусею Зарицькою, де не була обділена посиленою увагою КГБ. Після смерті К.Зарицької у 1986 році Д.Гусяк мешкала у Волочиську до 1995 року, аж до переїзду до Львова. Того року намаганнями депутатів Львівської міської ради на чолі з Я.Лемиком Дарії Гусяк у Львові було надано помешкання.

Усі ці роки й уже в часи Незалежності Дарія Гусяк була активною. З часу створення Конгресу Українських Націоналістів долучилася до розбудови партії, а особливо до згуртування націоналістичного жіноцтва. Згодом за дорученням голови ОУН і Конгресу Слави Стецько Д.Гусяк створила й очолила Всеукраїнську Лігу Українських Жінок, яку очолювала впродовж 10 літ.

Цими днями Дарія Гусяк приймає численні вітання з нагоди 90-ліття. За наполягання подруг з Львівської ЛУЖ вшанування Дарії Гусяк відбулося минулої суботи у храмі Стрітення Господнього у Львові. Від імені Конгресу Українських Націоналістів Львівщини подругу Дарію привітали Іван Губка, Роксолана Лемик, Ірина Берест, Стефанія Гвоздевич. Ми всі приєднуємось до щирих привітань на адресу цієї скромної героїчної жінки – незламної патріотки.

Многая Вам літ, подруго Даріє!

Ігор ДАНИЛИХА

ДОЧКА НАЦІЇ

ЛЕСЯ УКРАЇНКА...

А Господь дарував їй поряд із талантами нові й нові хрести. У 1897 р. в Ялті Леся зустріла білоруського журналіста Сергія Мержинського. Ця зустріч відразу ж спалахнула палким коханням – листи, короткі зустрічі… Її обранець навіть приїжджав до Гадяча, до Лесиної матері. Здавалося, щастя нарешті знайшло молоду поетесу…

Але вже в лютому 1901 року в Мінську С.Мержинський помер від туберкульозу легень. Помер на руках Лесі… І протягом однієї ночі вона написала драматичну поему «Одержима». Протягом однієї трагічної ночі і страшною ціною Леся Українка стала драматургом. Створивши свою «Одержиму», вона не лише створила високопоетичний шедевр, а, звернувшись до постаті Месії, показала, де шукати порятунку й розради в найважчому горі. Її Меріам проповідує ту найвищу, понадлюдську любов, яка здатна врятувати світ, і яка допомагає долати горе.

Важким ударом для тендітної хворої дівчини була і смерть її дорогого брата Михайла в 1903 році. Але вона напрочуд мужньо сприймала удари долі, спиралася на підтримку рідних і друзів, які щиро любили її. Духовною її подругою стала буковинська письменниця Ольга Кобилянська. Добру підтримку знайшла в особі Климента Квітки, за якого вийшла заміж в 1907 році.

Не зважаючи на стан свого здоров'я, Леся Українка завжди прагнула активної діяльності для користі українського люду. Так наприкінці 80-х – на початку 90-х років XIX ст. вона в Колодяжному влаштовувала літературні вечори, вистави, читала селянам художні твори, проводила різноманітні бесіди і навіть подавала медичну допомогу під час епідемії тифу.

Буваючи в Києві, поринала у вир літературно-мистецького і громадського життя, що не давало спокою імперській владі. У її помешканні в Києві проводилися обшуки з конфіскацією численної літератури і навіть із короткочасними арештами, як це було в 1907 році.

Глибоко ознайомившись із здобутками світової літератури, Леся Українка прагнула доносити кращі твори світу до українського народу. Тому багато перекладала з німецької, французької, італійської та східних мов. І в перекладах своїх вибирала тему боротьби за волю, провідну тему свого життя.

Померла Леся Українка 1 серпня 1913 р. на Кавказі. Коли її ховали в Києві на Байковому кладовищі, влада заборонила нести труну на руках, співати дорогою «Вічная пам'ть» та виголошувати промови. Натупного дня газета «Діло» писала: «Такого знущання над собою наше громадянство ще ніколи не зазнавало. Ховали Грінченка, Шестюка, Лисенка – й промови не заборонялись. Невже тіло слабої жінки завдавало урядові такого страху?»

Творчість Лесі Українки настільки багатогранна й плідна, що навіть не віриться, що прожила вона лише 42 роки. Світова література не може назвати іншого письменника з таким талантом, щирим і самобутнім голосом, полум'яним серцем і мудрим розумом.

Вражає багатожанровість її спадщини: чудова поезія, складні філософсько-психологічні поеми, геніальні драматичні твори – такі як «Кассандра», «Лісова пісня», «Камінний господар», «У пущі», «В катакомбах», «Оргія», «Блакитна троянда», «Бояриня» – все це шедеври світового значення. Відшліфована, воістину новаторська проза, глибокодумні літературно-критичні статті, високохудожні переклади перлин світової поезії, багатюща епістолярна спадщина – скрізь у них пульсує гаряча кров великого гуманіста й патріота. Всюди відчуваємо її спрямованість у майбутнє, її палку мрію про справедливе й щасливе життя людства.

Ще в ранній поезії «Мій шлях» (1890) письменниця заявила:

Коли я погляд свій на небо зводжу, –
Нових зірок на йому не шукаю.
Я там братерство, рівність,
волю гожу
Крізь чорні хмари вглядіти бажаю,–
Тих три величні золоті зорі,
Що людям сяють безліч літ вгорі…

Задля тих мрій жила й творила… Творила, перемагаючи важку хворобу, не зважаючи на підвищену температуру й майже постійні болі… Її життя – це вияв великого героїзму. Проявляючи такий героїзм, вона закликала до активного життя й інших, її заклики не втрачають актуальності і в наш час.

Наприклад, в поезії «До товаришів» (1895) Леся Українка звертається до молоді, і в голосі її чуємо докір у пасивності, мрію про те, щоб молодь усвідомила свій громадянський обов'язок:

Що ж браття мовчите? Чи втішені
собою,
Що вже й докори сі вас не проймуть?
Чи так задавлені неволею, журбою?
Чи, може, маєте яку яснішу путь?..
Подаймо їм велику розвагу,
Скажім і докажім, що ми бійці сами,
А ні, то треба ж мать хоч ту сумну
одвагу –
Сказать старим бійцям: не ждіть,
не прийдем ми!..

Чи й сучасну молодь не варт про це запитати? Зрештою, таке запитання можна поставити перед усіма нами… На щастя, саме тепер бачимо яскраві зразки волелюбності й самовідданості сучасного молодого покоління. Та далеко ще не всі пробудили в собі такі якості. І, може, звертання до світлої постаті Лесі Українки допоможе остаточно позбутися байдужості й бездіяльних нарікань?!

Хотілося б, щоб ми, сьогоднішні, уміли долати розчарування й зневочення поточними неудачами й негараздами, щоб не уподібнялися до Лицаря із драми Лесі Українки «Осіння казка», котрий втомився боротьбою, розчарувався у всьому і згоден покірно існувати, бо «втомлений навіки», а слідували заклику наполегливо добиватися світлої мети.

Дай Боже, нам хоч частину тієї мужності й дівої любові до своєї Вітчизни, якими так переповнена була славетна Леся Українка!

Закінчення. Початок на 5-й стор.

ДАЙДЖЕСТ

Бернар-Анрі ЛЕВІ:

«ЯКЩО УКРАЇНУ СИЛОМІЦЬ ПОВЕРНУТЬ У РАДЯНСЬКУ ОБОЙМУ, ЄВРОПА БУДЕ ДУХОВНО КІНЧЕНА»

Філософ, письменник, публіцист, громадський діяч і просто дуже небайдужий європесць Бернар-Анрі Леві не міг не приїхати в Україну, не відвідати ЄвроМайдан.

Він побував у багатьох гарячих точках планети. Написав десятки статей, завжди виступаючи на боці тих, хто бореться за свободу і незалежність. Бангладеш, Боснія, Сербія, Афганістан, Грузія, Малі, Лівія, Сирія – події в цих країнах не могли пройти без його пильної уваги та емоційного залучення.

Вхожий у найвищі паризькі кабінети, радник і друг двох останніх президентів Франції, BHL (як його часто називають на батьківщині) має чималий вплив як на французьку громадську думку, так і на позицію перших осіб своєї країни.

Через тиждень після спроби Банкової силоміць розігнати Майдан статтю «Хай живе вільна Україна!» Леві завершив словами: «Україна – це шанс на переродження для нинішньої бездушної Європи». Хочеться вірити, що його полум'яний виступ на Майдані минулої суботи – «Ми всі українці» – почули не тільки в Києві, що з ним ознайомилися не тільки читачі Le Monde, а й усі представники тієї частини Європи, «яка втомилася від самої себе і сумнівається у власному сенсі й призначенні».

– Який основний мотив привів вас до Києва?

– Солідарність.

– Ви побували в багатьох гарячих точках, бачили й описували чимало революцій. У чому відмінність нинішніх українських подій від, скажімо, арабської весни, з якою їх часто порівнюють?

– Це не схоже на арабську весну. Ваші події відсилають, швидше, до серії революцій, пережитих Францією, – 1789 р., 1830 р., 1848 р., Паризька комуна, травень 1968-го. Ваша революція, мабуть, – із цієї сім'ї. Мені все це нагадує Францію.

– Ви вважаєте події в Україні саме революцією? Чи бунтом, повстанням, масовими заворушеннями?

– На мою думку, це дуже глибока революція. В Україні вже ніколи не буде повернення до минулого. Люди на Майдані умудрені. Вони холоднокровні. Можливо, вони підуть на якісь тимчасові компроміси, це цілком можливо. Але назад вони вже не повернуться. Мені здається, що у зворотному напрямку вони вже ніколи строєм не ходитимуть.

Те, що відбувається, – надзвичайно глибокий здвиг українського суспільства.

– Наскільки побачене й почуте вами тут відрізняється від того, що пише сьогодні французька преса?

– Не так уже й відрізняється. Бо французькі журналісти, мабуть, добре все це передають. Але є речі, які я зрозумів тільки тут, тільки коли побачив людей. Наприклад, ось цю практичну умудреність тих, хто перебуває на Майдані. Це люди, які не готові на що-завгодно. Це не провокатори. Вони не хочуть бути мучениками. І це я зрозумів тут. У цих людей є відчуття відповідальності. Я, наприклад, був досить вражений чистотою на Майдані.

– Ми саме сьогодні вранці прибирали, провели суботник.

– Але ми відвідали Майдан і вчора ввечері, тоді там теж було чисто. Ми не бачили навіть сигаретних недопалків. Немає ніякого сміття. Це просто дивно: десятки тисяч людей, з усіма своїми потребами, вони там сплять, їдять, живуть – і при цьому там скрізь порядок. Це просто краса! Це відчуття громадянської відповідальності, ця чистоплотність – усе це віддзеркалює якусь внутрішню чистоплотність, внутрішню відповідальність. Люди відчувають відповідальність за ті місця, які займають. І цим вони вже доводять свою здатність управляти. Вони показують, що вже готові управляти, наприклад, містом. Ви знаєте, що слово «цивілізація» походить від слова «місто». І управляти містом означає належати до сильної цивілізації. І це мене вразило на Майдані.

– Ви не зустріли там фашистів, екстремістів, антисемітів, якими наша влада так лякає жителів країни? Адже на Сході і Півдні України багато людей переконані, що на Майдані зібралися ледарі, бомжі та націоналісти з фашистами.

– Я зустрів там інженерів, випускників великих міжнародних університетів, бізнесменів, студентів, – усі вони полишили своє звичне життя, щоб займатися Майданом. Це що стосується ледарів. Що стосується антисемітизму і фашизму. Антисеміти є всюди. У Франції їх повно. І в Америці вони теж є. І я не думаю, що в Україні їх більше, ніж, скажімо, у Франції. Принаймні я жодного особисто не зустрів. Як і фашистів.

– Ви вивчали і багато писали про різні революції. Чи можлива, на вашу думку, успішна революція без єдиного лідера, без харизматичної особистості? У нас, коли знаєте, з цим проблема: номінальних «лідерів» три, але ніхто з них не готовий узяти на себе відповідальність за Майдан, за революцію.

– Це неминуча ситуація. Перше завдання наразі – позбутися нинішнього уряду та президента і корупції. А щоб виконати ці завдання, необхідна єдність усіх лідерів. Якраз дуже важливо, щоб жоден харизматичний лідер не нав'язав себе всім. А потім настане другий етап. І це буде друга фаза демократії. І буде політична боротьба між лідерами сьогоднішнього дня. І найкращий переможе. Але це нормально й добре, що сьогодні немає однієї людини, котра б тягнула ковдру на себе.

Пригадую, наприклад, перші місяці португальської революції 1974-го. Там було близько десятка харизматичних лідерів. Але дух революції полягав у тому, щоб жоден із цих лідерів не став єдиним, щоб усі сили брали участь. Це дуже добре.

У житті народу все як у житті окремої людини. Є роки, які рахуються за два. Час не лінійний. Інколи бувають такі дні, коли нам здається, що за день ми постаріли на рік. Народ Майдану за два місяці виріс на десять років.

– А Україна за цей час стала ближчою до Європи чи віддалилася від неї? Європа усвідомила, якою мірою українці є європейцями, чи ми налякали її вибухом своєї енергії, своїм несподіваним «буйством»?

– Вона в захваті від вас. Європа захоплюється вашою холоднокровністю, але була налякана насильницькими діями з боку «Беркуту». Та мені здається, що в Європі, в очах тих, хто сумнівався щодо вас, – ви виросли саме як європейці.

– Уже багатьма було відзначено, що сьогодні європейська ідея в Україні набагато сильніша, ніж у самій Європі. Приведе це до того, що Європа нарешті наважиться надати Україні європейську перспективу, визнає, що наша країна зможе в майбутньому стати членом Європейського Союзу? Чи результатом вашого «захвату» стане тільки та Угода, яку відмовився підписати Янукович?

– *(Тривале мовчання)*. Є два типи європейців. Одні вважають, що Європа – це просто великий ринок. Інші – що це цінності, дух, культура. Для першої категорії, я вам відверто кажу, те, що тут відбувається, взагалі нічого не змінює. І якщо їм потрібно продовжувати вести всілякі справи з Путіним, то вони й будуть вести справи з Путіним. Але для другої категорії європейців, тих, хто вважає, що Європа – це спосіб життя, нинішні події на Майдані принесли багато змін. І ця, друга, категорія європейців думає, що ви – сьогодні найкращі європейці. І що коли є місце, де горить сьогодні «полум'я Європи», то воно горить на Майдані.

– Ви, звичайно, з другої категорії?

– Звичайно.

– Чому Україна завжди залишається сам на сам із Росією, проблемами, що регулярно виникають у нас із Москвою? Чому Європа обережно засуджує Росію, але нічого не робить, аби допомогти Україні?

– Тому що ми боїмося Путіна.

– Але чому ви його боїтеся?

– Це неймовірно, це пояснити неможливо, це ірраціональний острах. Це абсурдно, ганебно, але це так. Ми боялися Путіна в Сирії. Ми боялися Путіна в Грузії. І ми боїмося Путіна тут, в Україні. Ви дивилися відкриття Олімпійських ігор? Увесь світ бачив по телевізору це грандіозне видовище. Путін – така надлюдина, такий супермен, Путін – суперстар. Це просто жахливо.

– Чому ж суперстар? До нього ж не приїхало дуже багато президентів, і досить помітно, як Путіна це зачепило. Його це просто бісить.

Та я все одно не розумію, чому ви його так боїтеся. Ви боїтеся ядерної зброї, підвищення цін на газ? Чого ще? Що це за ірраціональний страх? Адже Європа така прагматична.

– Частково це все ж таки ірраціональне. Це дуже давні страхи. Це ностальгія за тим світовим порядком, коли Радянський Союз мав підстави викликати такий страх. Страх, що його світ відчуває сьогодні перед Путіним, – це свого роду ностальгія за минулим, за холодною війною. Путін сприймається як наступник тієї Росії, наступник Радянського Союзу.

– Європа готова віддати Україну Путіну?

– Ви знаєте, Європа віддала в Ялті половину себе Сталіну. Весь Східний блок.

– І на помилках не навчилася?

– Частина європейців зрозуміла уроки. Але в самій Європі сьогодні точиться боротьба між тими, хто боїться, і хто не боїться. І між тими, хто боїться, і хто думає, що немає підстав для страху. І навіть між тими, хто боїться, але вважає, що не можна піддаватися цьому страху і в ім'я цього страху віддавати Україну. Це боротьба між двома частинами європейської спільноти. Але вона також і в голові кожної людини, кожного європейця. Я сподіваюся: те, що допоможе виграти, – це відмова від цього страху. Але я, звісно, ні в чому не впевнений…

– Від багатьох європейців я чула про відчуття вини перед Грузією за 2008-й. Зараз деякі ваші колеги припускають, що після Сочі може бути повторення цих подій в Україні.

– Сподіваюся, що ні.

Але в чому для нас полягає «грузинський сценарій»? Це подати як перемогу те, що насправді є поразкою. Це сказати, що ми опиралися Путіну, а насправді віддати йому те, що він хоче. Адже саме це відбулося в Грузії. Путін отримав усе, чого хотів. Але історію було переписано так, що здається, ніби ми опиралися. Звичайно, можна уявити, що й тут, в Україні, відбудеться щось подібне. Та особисто я в це не вірю. Думаю, Майдан занадто довго протримався, щоб міг бути реалізованим такий варіант.

– Але Майдан надто небезпечний для Путіна. Можливо, навіть небезпечніший, ніж для Януковича.

– Звичайно.

– І він не буде спокійно дивитися, як Майдан продовжує існувати і, тим більше, розширюється.

– Але ж і Путін не надлюдина.

– Але ж ви самі щойно казали, що Путін для Європи – надлюдина, супермен і суперстар.

– Для кретинів. Для тих, хто влаштував цей спектакль у Сочі. Для мене Путін – це таємний агент. Безбарвний. Чия сила зіткана з наших слабкостей. Який грає на найбільш ниціх і дурних почуттях народу. На замилуванні силою та чоловічими достоїнствами. Це абсолютно вульгарно. Я думаю, що гідність беззбройного народу Майдану значно сильніша, ніж усі ці циркові номери Путіна. Це моя думка. Але я не знаю, наскільки презентую думку всієї Європи. Побачимо.

– Євросоюз нарешті сказав слово про можливі санкції. Але тільки щодо українських чиновників або політиків, які застосовували насильство, порушували права людини. Чи може, чи готова Європа вжити якихось заходів впливу і щодо Росії? Наприклад, економічних? Чи майбутнє України для Європи – надто незначний предмет для сварки з Путіним?

– Майбутнє України – це сьогодні основоположна річ. Україна – це серце Європи. Якщо Україну силоміць повернуть у радянську обойму, Європа існувати не буде. Вона духовно буде кінчена. Якось вона, звісно, існуватиме, вестиме бізнес. У тому числі і з Путіним. Але концепція Європи, духовної Європи, просто помре. Те, що відбувається на Майдані, настільки сильне, що коли голоси Майдану не дістануть Парижа, Берліна і Рима, то Європа залишається лише порожнім іменем. У цьому полягає правда.

– Як ви оцінюєте сьогоднішню роль Євросоюзу в спробах урегулювати кризу в Україні? До речі, ви напевно ж чули про скандал із прослуховуванням американських і європейських дипломатів? Думаю, в Україні дуже багато людей висловилися б про європейську допомогу такими самими словами, як і пані Нуланд.

– Я вважаю, що вона має рацію. Європа відсутня.

– А ось пані Меркель образилася. Її реакція на висловлювання В.Нуланд була досить різкою. До речі, французького президента з «українського питання» ми взагалі щось не чуємо…

– Можливо, нам після поїздки до Києва вдасться щось трохи зрушити. Можливо, ви його трохи більше почуєте. Побачимо. А з приводу реакції Меркель у Франції є приказка – «Ранить тільки правда». І Меркель так відреагувала тому, що її це по-справжньому зачепило.

– Ви захоплюєтеся Майданом, кажете, що після нього Україна вже буде інакшою, ніколи не повернеться в минуле. Але ви знаєте, що значна частина країни не підтримує Майдан, боїться або навіть ненавидить його? Вважаєте ви реальною загрозу розколу України?

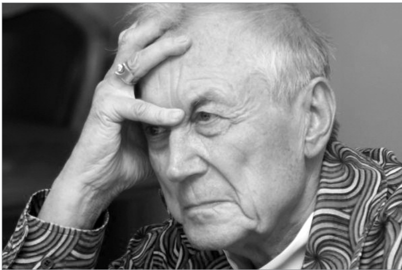
– Не знаю. Сподіваюся, що ні. Я сьогодні зустрічався з одним із керівників української опозиції, який щойно повернувся з серії мітингів на Східній Україні. Він казав, що прірва між Сходом і Заходом країни останнім часом зменшилося. І що він був вражений великою кількістю російськомовних українців, які вірять в Україну і вважають її своєю Батьківщиною.

– Ваш прогноз: чим усе це в Україні закінчиться?

– Я не робитиму прогнозів. Але в мене є побажання, щоб Україна повернулася в Європу. Саме повернулася, а не ввійшла. І щоб це повернення відбулося не ціною крові. Кров тут уже пролилася. Історія України останніх 100 років досить трагічна. І моє побажання – щоб нинішній надзвичайно важливий епізод української історії минув без кровопролиття.

Тетяна СИЛІНА,
«ДТ», ч. 5, 2014 р.

ДО УКРАЇНИ – З ЛЮБОВ'Ю

Євгеній Євтушенко написав вірші, присвячені подіям у Києві в ніч з 18 на 19 лютого. Прекрасний російський поет стежить за подіями на Майдані і вражений тим, що сталося, й не може про це говорити без сліз. За словами поета, «люди, які говорять на одній мові, втратили спільну мову душі». 81-річний поет уважно стежить за подіями в Україні ще від 21 листопада. Протистояння в центрі Києва, кадри спалення Майдану його приголомшили.

Євтушенко написав твір, присвячений цим подіям. «Мої дорогі люди, українці! Ми з дружиною, не відриваючись, стежимо за всім, що відбувається в Києві, в Україні…»

Поет зізнається, що дуже любить землю своїх предків, Україну, і не спав усю ніч після того, як побачив палаючий Майдан. А тоді написав вірш, присвячений побаченому.

Євгеній ЄВТУШЕНКО

«Государство, будь человеком!»

Ненька предков моих – Украина,
во Днепре окрестившая Русь,
неужели ты будешь руина?
Я боюсь за тебя и молюсь.
Невидимками на Майдане
Вместе – Пушкин, Брюллов, мы стоим.
Здесь прижались к народу мы втайне
как давно и навеки к своим.
И трагическая эпопея,
словно призрак гражданской войны
эта киевская Помпея,
где все стали друг другу «воны».
Здесь идут, как на стенку стенка,
брат на брата, а сын на отца.
Вы, Шевченко и Лина Костенко,
помирите их всех до конца!
Что за ненависть, что за ярость
и с одной, и с другой стороны!
Разве мало вам Бабьего Яра,
и вам надо друг с другом войны?
Ты еще расцветешь, Украина,
расцелуешь земли своей ком.
Как родных, ты обнимешь раввина
с православным священником.
Государство, будь человеком!
Примири всех других, а не мсти.
Над амбициями, над веком,
встань, и всем, вместе с Юлей, прости.
Всем Европой нам стать удастся.
Это на небесах решено.
Но задумайся, государство –
а ты разве ни в чем не грешно?

ТВОРЧІСТЬ МАЙДАНУ

Богдан ЛОБУР

Я НЕ ЛЮБЛЮ ТЕБЕ, НЕНАВИДЖУ, БЕРКУТЕ!

Ів. Франко

Ненавидить тебе Вкраїна вся, « беркуте»,
За те, що нині ти невинну кров пролляв,
За зраду, за ненависть до людей, за серце люте...
За те, що на народ ти палицю підняв.

За те, що став свого пароду катом,
Чужинцям ти на вірність клятву дав,
Що потоптав наш український прапор,
І свою душу ворогу продав.

Ти хижий демон, у броню закутий,
1 прокляттям стелиться твій чорний шлях...
Народ ненавидить тебе, « беркуте»,
Бо людська кров на твоїх на руках.

Ви, «беркути», не любите Вкраїни
Й народу свого, що життя вам дав,
Безбатченки, без розуму і спину,
Ярмо готуєте своїм онукам й правнукам.

Хоч сльози болю впали на Майдані,
І кров братів червона на землі,
Та потиск рук борців у спільному єднанні,
І сяє сонця блиск на їхньому чолі.

«Ганьба»! і «Слава»! – над Майданом линуть,
І «Ще не вмерла...» – Гімн – аж до небес!
Це паша міць. За волю України...
Народ повстав, збудивсь, воскрес!

Закрились ви щитами – й кулям не пробити,
Кому ж ви служите, ви, беркутівська рать?
Бідні на розум всі: й тітушки і бандити,
І вся ворожа до народу власть.

Питання нині: бути чи не бути?
Та віримо в народ. Й Господь за нас.
Архангельським мечем зметуть вас всіх,
«беркути»,
Й прийде для вас усіх ганьби й зневаги час!

Тернопіль

Ярослава ШУМЛЯКІВСЬКА

ГАЛЕРА

Василеві Овчаруку та іншим активістам Майдану присвячую

Зі шляхів, на які нас прикликав Христос,
Із доріг, на які закликав нас Бандера,
Українців наганом загнали в колгосп,
А тепер з України зробили галеру.

Від просторів духовних – в обійми гріха,
Щоб забули повіки обличчя свободи:
Активістів майдану вчорашні ЗеКи
Розпинають, оббріхують – навчено, з ходу.

Їх батьки катували ще наших батьків –
І в тюрмі, і в ЧеКа, і на всяких дорогах,
Промосковський бандюга осатанів –
Взяти може з розгону будь-кого на роги.

Україна – галера, бандитський ланцюг
Ще катує заручників, гне їхні шиї.
Та жага до свободи пустилася в рух –
Дух її в наших мріях вже полум'яніє.

Як не можна спинить двиготіння весни,
Неможливо спинити свободу у серці.
Здраствуй, сонце! Вкраїноньку не обмини!
Розчахніть для свободи хто – двері, хто – дверці!

ХТО Є ХТО

«БЛИЗНЮКИ-БРАТИ»?

Євген ШУЛЬГА

Традиційно щороку, напередодні і після 9 травня, в ЗМІ з'являється безліч публікацій, передач, фільмів, присвячених темі Другої Світової війни. Створені різними авторами, на різні теми, з різних політичних позицій, вони, на жаль, нерідко хибують неточними формулюваннями й некоректним використанням деяких термінів. Так, досить часто можна прочитати чи почути: «фашистська Німеччина», «напали фашисти», «фашистські табори», «фашистські генерали», «звільнили Україну від німецько-фашистських військ».

Ці формулювання стали настільки звичними штампами, що майже ніхто не замислюється над тим історичним фактом, що рейхсканцлер Німеччини Адольф Гітлер ніколи не був фашистом, а частини вермахту можна називати як завгодно – збройними силами нацистської Німеччини, гітлерівцями, але аж ніяк не німецько-фашистськими військами, бо серед них не було (і не могло бути) жодного фашиста.

Нагадаю, що фашистами називали послідовників колишнього безкомпромісного соціаліста, журналіста, редактора газети Avanti Беніто Муссоліні, який 1919 р. створив Італійський союз боротьби (Fasci Italiani di Combattimento). Fascio – з італійської «союз», «зв'язка», «об'єднання». Отже, «фашисти» нашою мовою це – «члени союзу боротьби».

1921 р. створюється Національна фашистська партія (Partito Nazionale Fascista, PNF), а наступного Беніто Муссоліні та його політична сила приходять до влади і починають будувати в Італії фашистську державу. Оскільки це був перший тоталітарний режим у Західній Європі, терміни «фашист», «фашистський» почали застосовувати також і до прихильників Муссоліні в інших країнах, а потім і на означення політичних сил і держав, подібних до італійського фашизму.

Із часом це слово набувало негативнішого забарвлення і почало вживатися (особливо в СССР) де треба й не треба. Дійшло до того, що навіть югославських комуністів певний час, наприкінці правління Йосипа Сталіна, називали фашистською клікою Тіто. Можемо лише уявити, як це було чути людям, котрі багато років вели збройну партизанську боротьбу проти справжніх фашистів і нацистів на теренах Югославії. Слово «фашист» увійшло і в побутову мову як синонім негідника, жорстокої людини, нелюда.

Але, за всієї подібності тоталітарних режимів, що існували в Італії, Німеччині, Іспанії чи Португалії, фашизм був усе ж таки суто італійським явищем, він виріс на італійському ґрунті і досить істотно відрізнявся від німецького гітлеризму чи іспанського франкізму.

Тому буде правильно, якщо й надалі фашистами ми називатимемо тих, хто сам себе так називав, насамперед – Беніто Муссоліні та його послідовників. Карл Густав Юнг 1938 р. одному з інтерв'ю сказав: «Власть Гитлера не политическая, она магическая… Гитлер как человек едва существует. По меньшей мере, скрывается за своей ролью. Муссолини, напротив, никогда не заслоняется своей ролью. Его роль пропадает за фигурой самого Муссолини».

Хай там як, але 1945 р., практично день у день (29 і 30 квітня відповідно), Муссоліні був повішений партизанами разом зі своєю коханкою Кларою Петаччі, а Гітлер прийняв отруту і застрелився разом зі своєю «скороспілою» дружиною Євою Браун…

Адольф Гітлер теж симпатизував Муссоліні (якийсь час був його тінню, заздрив дуче, який мав шалену популярність), називав його товаришем, але фашистом (ні італійським, ні німецьким) бути не міг, бо з 1919 р. належав до Німецької робітничої партії (DAP), яка з 1920 р. стала називатися «Націонал-соціалістична робітнича партія Німеччини» (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei, NSDAP). Гітлер і його прихильники були націонал-соціалістами, нацистами, наці. І саме так їх треба називати, а не використовувати штучну, вигадану конструкцію «німецькі фашисти». Нацизм і фашизм – це зовсім не одне й те саме. Німецький нацизм – це набагато гірше, ніж італійський фашизм, і називати Гітлера німецьким фашистом, це те саме, що називати пантеру великою чорною кішкою, а бульдога – злою безхвостою таксою.

Зрозуміло, чому термін «німецький фашизм» так широко використовувався за часів СССР. Комуністичних вождів дуже дратували слова «соціалістичний» і «робітничий» у назві нацистської партії. І, щоб у населення не виникало «нехороших» порівнянь двох тоталітарних ідеологій і практик, намагалися якомога рідше вживати термін «націонал-соціалізм». Більше того, вигадали навіть слово «соціалістський» – для використання у перекладі назви гітлерівської партії (хоча німецьке sozialistische в усіх інших випадках перекладалося як «соціалістичний»), – мовляв, «наш» соціалізм і «їхній» не тільки не «брати», а навіть не «однофамільці».

Сталін, виступаючи 6 листопада 1941 р. на урочистих зборах із нагоди 24-ї річниці жовтневого перевороту, навіть присвятив окремий розділ доповіді питанню, хто такі «націонал-соціалісти», де переконував, що гітлерівці ніякі не соціалісти, а навпаки – «є запеклими ворогами соціалізму, найлютішими реакціонерами і чорносотенцями». При цьому, на думку Сталіна, гітлерівці не були також і націоналістами: «Чи можна вважати гітлерівців націоналістами? Ні, не можна. Насправді гітлерівці є тепер не націоналістами, а імперіалістами. (…) І якщо ці знавіснілі імперіалісти і найлютіші реакціонери все ще продовжують рядитися в тогу «націоналістів» і «соціалістів», то це вони роблять для того, щоб ошукати народ, обдурити простаків і прикрити прапором «націоналізму» й «соціалізму» свою розбійницьку імперіалістичну сутність».

Як бачимо, «Вождь усіх народів», на відміну від деяких своїх послідовників у сучасній Україні, не вважав націоналізм чимось дуже поганим, якщо так наполегливо доводив, що Гітлер не був ані націоналістом, ані соціалістом.

Але, хай там як, сам Адольф Гітлер називав себе націонал-соціалістом (у Німеччині 1 травня було державним святом, і 1942 р. його відзначали навіть в окупованому Києві), і я не бачу ніяких підстав для того, щоб ми й надалі послуговувалися радянськими ідеологічними штампами й пропагандистськими кліше.

Не розумію, чому й досі дехто боїться називати гітлерівську собаку її рідним ім'ям – нацистська собака? Тільки не треба розповідати, що хтось щось переплутає, хибно зрозуміє, образиться – або націоналісти, або соціалісти.

Нам у сучасній Україні немає потреби щось вигадувати і щось приховувати, тож можемо спокійно називати речі їхніми власними іменами: Гітлер – нацист, тогочасна Німеччина – нацистська, націонал-соціалістична. Ми повинні використовувати історично точні терміни: «нацистські окупанти», «нацистські порядки», «нацистські злочинці», «нацистські концтабори» (були й фашистські – італійські, але з наших співвітчизників там побувало небагато людей), і тому абсолютно правильно вживається такий, наприклад, термін, як «малолітній в'язень нацизму».

Щодо вермахту, то тут трохи складніше. Буквально назвати військовослужбовців III Рейху нацистами не можна, бо формально вони не могли бути членами нацистської партії, тому і серед рядових вояків, і серед генералів формально не було жодного нациста. Але, з іншого боку, всі вони присягали на вірність Адольфу Гітлеру, який був верховним головнокомандувачем вермахту. А тому, коли ми говоритимемо: «гітлерівці», «нацистські загарбники», «гітлерівські генерали», «гітлерівські війська», то це буде і справедливо, і не суперечитиме історичним фактам.

«ДТ», ч. 5

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор – Степан Брацюнь,
головний редактор – Марія Базелюк.
Редакційна колегія: Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9